

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

C

1.2. ALUEEN KOODI

FI1302002

1.3 ALUEEN NIMI:

KALDOAIVIN ERÄMAA

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199610

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA

201812

1.6. VASTUUTAHO:

Metsähallitus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:	199808
Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:	Valtioneuvoston päätös
Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:	199808
Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):	
Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:	201504
Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:	Asetus 354/2015

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

27.8675

Leveysaste

69.6586

2.2 PINTA-ALA (ha):

351349.00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☒ Alppivyöhyke (83 % (*)	☒ Boreaalinen vyöhyke (17 % (*)	☐ Välimeren vyöhyke (% (*)
☐ Atlantin vyöhyke (% (*)	☐ Mannervyöhyke (% (*)	☐ Pannonian vyöhyke (% (*)
☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*)	☐ Makaronesian vyöhyke (% (*)	☐ Arovyöhyke (% (*)

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIET SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyypit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3110			15233		G	A	C	C	B
3160			8		G	B	C	B	B
3210			13600		G	A	A	A	B
3220			1150		G	A	A	A	A
3230			25.8		G	A	A	A	A
3260			26		M	A	B	A	C
4060			130000		M	A	A	B	A
4080			40		M	B	C	B	B
6150			120		M	B	C	B	B
7140			33800		M	B	B	A	B
7220			0.03		M	A	C	A	B
7230			280		M	B	C	A	B
7310			32500		M	A	C	A	A
7320			10000		M	A	A	A	B
8220			4107		M	B	B	A	B
9010			5600		G	B	C	B	A
9040			75000		M	A	A	B	A
9050			30		M	B	C	A	B
91D0			800		M	B	C	A	B
91E0			0.78		M	B	C	A	B

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppi esiintyy sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisen tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji			Alueen populaatio					Alueen arviointi						
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok-ka	Tietojen laatu	Popu-laatio	Suojelu	Eristy-neisyys	Yleis-arv.	
					Tyyppi	Minimi								Maks.
M	1355	Lutra lutra			p	6	10	i		M	C	A	B	B
P	1389	Meesia longiseta			p	1	1	area		P	C	A	A	C
P	1528	Saxifraga hirculus			p	9	20	fstems		M	C	A	B	C
M	1911	Alopex lagopus			p				v	M	A	B	B	A
M	1912	Gulo gulo			p	1	5	i		M	B	A	B	B
I	1932	Erebia medusa polaris			p				R	P	C	A	C	C
P	1950	Carex holostoma			p	180	220	fstems		M	B	A	B	B
P	1972	Ranunculus lapponicus			p	2	10	grids1x1		P	C	A	C	C
P	6216	Hamatocaulis vernicosus			P	0	1	area		P	C	A	B	C
B	A001	Gavia stellata			r	50	160	p		M	A	A	C	B
B	A002	Gavia arctica			r	60	135	p		M	C	A	C	B
B	A038	Cygnus cygnus			r	80	310	p		M	C	A	B	B
B	A039	Anser fabalis			r	100	450	p		M	A	A	C	A
B	A054	Anas acuta			r	180	300	p		M	B	A	C	B
B	A062	Aythya marila			r				r	P	C	A	B	C
B	A065	Melanitta nigra			r	460	750	p		M	A	A	C	A
B	A066	Melanitta fusca			r	500	950	p		M	A	A	C	A
B	A068	Mergus albellus			r	70	150	p		M	B	A	B	B
B	A082	Circus cyaneus			r	3	5	p		M	C	A	B	C
B	A096	Falco tinnunculus			r				r	P	C	A	C	C
B	A098	Falco columbarius			r	25	37	p		M	C	A	C	C
B	A108	Tetrao urogallus			p				r	P	C	A	B	C
B	A127	Grus grus			r	29	41	p		M	C	A	B	C
B	A139	Charadrius morinellus			r	60	120	p		P	B	A	B	B
B	A140	Pluvialis apricaria			r	18000	25000	p		M	A	A	C	A
B	A146	Calidris temminckii			r	210	310	p		M	A	A	C	B
B	A150	Limicola falcinellus			r	1200	1800	p		M	B	A	C	B
B	A151	Philomachus pugnax			r	2500	4000	p		M	A	A	C	A
B	A152	Lymnocyptes minimus			r	1000	2100	p		M	A	A	C	C
B	A161	Tringa erythropus			r	1800	2500	p		M	A	A	C	B
B	A162	Tringa totanus			r	95	130	p		M	B	A	B	C
B	A166	Tringa glareola			r	15000	23000	p		M	B	A	C	B
B	A170	Phalaropus lobatus			r	4000	6000	p		M	A	A	C	A
B	A194	Sterna paradisaea			r	100	270	p		M	C	A	C	C
B	A222	Asio flammeus			r	800	1100	p		M	A	A	C	A
B	A241	Picoides tridactylus			p				r	P	C	A	B	C
B	A258	Anthus cervinus			r	100	210	p		M	A	A	B	B
B	A260	Motacilla flava			r	17000	26000	p		M	B	A	C	B
B	A264	Cinclus cinclus			p				r	P	C	A	C	C
B	A272	Luscinia svecica			r	11000	16000	p		M	A	A	C	A
B	A277	Oenanthe oenanthe			r	7000	10000	p		M	B	A	C	B
B	A456	Surnia ulula			p				r	P	C	A	B	C
B	A457	Strix nebulosa			p				v	P	C	A	B	C
B	A542	Emberiza rustica			r	85	145	p		M	C	A	C	C
B	A605	Phylloscopus borealis			r	44	65	p		M	B	A	C	B

Alueella on lisäksi 9 uhanalaista lajia

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji			Alueen populaatio					Perustelut						
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok-ka	Muut luokat					
					Minimi	Maksimi			Liite IV	V	A	B	C	D
B	A174	Stercorarius longicaudus						P						X
F	1106	Salmo salar						R	X			X		
I		Agabus infuscatus			1	1	grids1x1	V		X				

I		Prionocera abscondita		2	2	grid1x1	R			X			
M	1352	Canis lupus		1	5	i		X					
M	1354	Ursus arctos		1	5	i		X					
P		Anastrophyllum cavifolium					V			X			
p		Botrychium boreale					V			X			
P		Botrychium lanceolatum					V			X			
P		Bryum longisetum					V			X			
P		Bryum pseudotriquetrum var. neodamense					V			X			
P		Carex microglochin					V			X			
P		Conocephalum salebrosum					V			X			
P		Meesia hexasticha					V			X			
P		Primula stricta					V			X			
P		Veratrum album subsp. lobelianum					V			X			

Ryhmä: A = Sannakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkälat, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään "x", kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	9
N07	Suot ja rantakasvillisuus	18
N08	Nummet ja pensastot sekä tunturikankaat	30
N11	Alpiiniset ja subalpiiniset niityt	30
N16	Lehtipuumetsät	11
N17	Havupuumetsät	1
N22	Sisämaan kalliot, vyörysoramaat, hietikot, pysyvän lumen alueet (ja jäätiköt)	1
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Kaldoaivin erämaa on Tunturi-Lapin suurin erämaa, jota luonnehtivat laajat tundramaiset tunturiylängöt. Paljakka valtaa alueen koilliosat jo alle 300 metrissä. Melko alavasta erämaasta kohoaa vain Kaldoaivin ylänkö yli 400 metriin. Tuntureita on myös pohjoisessa Tenon varressa. Tenon kaksi isoa sivujokea, Vetsi- ja Pulmankijoki, virtaavat erämaan läpi. Pulmankijoen varressa kasvaa maamme pohjoisin luonnonvarainen männikkö.

Tunturikoivikot ovat suurimmaksi osaksi tunturimittarin tuhoamia.

Naali esiintyy vain alueen alpiinisella osalla. Luontotyyppiä 3230 pensaskanervikot esiintyy vain alueen alpiinisella osalla.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Laaja yhtenäinen erämaa-alue Tunturi-Lapissa. Luontotyypeiltään monipuolinen ja vaihteleva. Erämaa-alueeseen sisältyy Vetsijärven harjualue, joka kuuluu harjijensuojeluohjelmaan. Sammuttjänkä-Vaijoenjänkä kuuluu kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen luetteloon eli ns. Ramsar-alueisiin.

- vauriot palautuvat erittäin hitaasti
- moottoriajoneuvojen käyttö maastossa
- porojen liikalaidunnus
- ilmansaasteet

Alueelle ennen suojelupäätöstä myönnetty valtausoikeudet jäävät sellaisenaan voimaan myös Natura 2000-verkoston alueella.

(Pajib Haltejavri, Njuohkarjärvi 1-8, Lohi 13, Lohi 24).

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppiejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
M	K05		b				
L	M01		b				
M	A04.01		i				
L	I02		b				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

	Tyyppi	(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	100
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	0
	Ei tiedossa	
	Yhteensä	100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Komiteamietintö 1988:39. Erämaakomitean mietintö.

Tietokantapäivitys 2016

Kaldoaivin erämaa-alueen ja Sammuittijängän-Vaijoenjängän soidensuojelualueen luonto, käyttö ja paikannimistö. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 144.
 Kaldoaivin ja Vätsärin erämaa-alueiden linnusto. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 139
 Kaldoaivin erämaa-alueen asutus- ja elinkeinohistoria. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 126
 Kaldoaivin erämaa-alueen kallio- ja maaperä sekä vesistöt. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 110
 Ylä-Lapin luonnonhoitoalueen ja Urho Kekkonen kansallispuiston luontokartoitus. Loppuraportti osa 2: Ylä-Lapin luontotyypit. Metsähallitus.

Suomen ympäristökeskus: Hertta (Eliölaajat-tietojärjestelmä) 12.3.2014

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS ja YSAGIS -tietokannat, luontotyyppi-aineisto 15.11.2013

Ympäristöhallinto 2014. Suomen raportti EU:lle luontodirektiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2007-2012. [Viitattu 2014.] www.ymparisto.fi/Luontodirektiivinluontotyyppiraportit

Ympäristöhallinto 2014. Suomen raportti EU:lle luontodirektiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2007-2012. Viitattu 2014. www.ymparisto.fi/Luontodirektiivinlajiraportit

Saara Käkälä & J. Ilmonen 2014: Fennoskandian luonnontilaisten jokireittien paikkatietoanalyysi luontodirektiivin 2013 raportoinnin linjausten pohjalta. Metsähallitus, luontopalvelut.

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLÄ TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI11	84
FI14	1
FI03	15

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

Ramsar	Sammuttijänkä-Vaijoenjänkä Mires	*	15
--------	----------------------------------	---	----

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Alue muodostuu:

- Kaldoaivin erämaa-alueesta (EMA), joka on perustettu erämaa-lain nojalla,
 - Sammuttijängän-Vaijoenjängän soidensuojelualueesta (SSA), toteutuskeinona luonnonsuojelulaki sekä
 - Tuuruharjun alueesta, joka kuuluu harjujensuojeluhjelmaan (HSO).
- Tuuruharjun alueen toteutuskeinona on maa-aineslaki.

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Metsähallitus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

Kyllä

Nimi: Kaldoaivin erämaa-alueen ja Sammuttijängän-Vaijoenjängän soidensuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 81. 2010.

Ei, mutta valmisteilla

Linkki:

Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

Kyllä

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).